

samt Paabud om Butikkernes Lukning, med Tilføjelse af den tidligere nævnte Bestemmelse vedrørende Søndagen før Jul og Søndagen mellem Jul og Nytaar. Endvidere indeholdt Lovforslaget Forbud mod alt Arbejde paa Folkekirkens Helligdage fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 12 Nat i Fabrikker og saadanne Værksteder, hvor Arbejdet udføres paa fabrikmæssig Maade, dog med Undtagelse af saadanne Virksomheder, som ifølge deres Natur kræve uafbrudt Drift, eller hvor en fuldstændig Afbrydelse af Arbejdet vilde medføre Skade paa det under Forarbejdelse værende Materiale. Vedkommende Arbejdere skulde dog i saadanne Tilfælde have fri hveranden Søndag. Uopsættelige Renselses- og Istandsættelsesarbejder, navnlig af Maskiner og Arbejdsredskaber skulde kunne tillades af det stedlige Polit. Forslaget var saaledes bleven betydelig indskrænket, idet det udelukkede en meget stor Mængde Arbejdere fra den Søndagsfrihed, som oprindeligt tilstgittedes indført. Bestemmelsen om Arbejdsfrihed og Butikkernes Lukning skulde tillige gælde Grundlovsdagen fra Kl. 12 Middag og paa Valgdagene hele Dagen indtil Afstemningens Slutning. Endelig indeholdt Forslaget en Bestemmelse om, at offentlige Forsamlinger og Forlystelser m. m. kun maatte finde Sted paa Folkekirkens Helligdage, naar de ikke forstyrre Gudstjenesten, samt at §§ 5 og 7 i Lov af 7de April 1876 skulde ophæves.

Forslaget vedtoges i forandret Skikkelse af Landstinget den 1ste April 1890. Forandringerne bestod navnlig deri, at Bestemmelserne angaaende Grundlovsdagen, Valgdage og offentlige Forsamlinger og Forlystelser udgik, og at der ikke tilfikkedes de Arbejdere, der kom ind under Undtagelserne fra Forbudene, Frihed hver anden Søndag.

I Rigsdagssamlingen 1890—91 forelagde Justitsministeren paa ny Forslaget i Landstinget væsentlig i den af dette Ting tidligere vedtagne Skikkelse, men dog med en betydelig Udvidelse af Undtagelserne fra de Arbejdsfriheden vedrørende Bestemmelser. Foruden alle haandværksmæssige Virksomheder, som

allerede ifølge Folketingets Affattelse vare blevne udelukkede, var tillige ikke mindre end 28 forskellige Arter af Fabriksvirksomhed helt eller delvis stillede uden for Lovforslagets Rækkevidde. Efter at Landstinget havde vedtaget Forslaget væsentlig i den Skikkelse, hvori det var forelagt, indsatte Folketinget en Bestemmelse, der udvidede Arbejdsfriheden og Forbudet mod Køben og Sælgen til ogsaa at gælde Grundlovsdagen fra Kl. 12 Middag, hvorefter Landstinget vedtog det saaledes ændrede Forslag den 28de Marts 1891.

Den nu gældende Lov er saaledes meget stærkt afvigende fra de Ønsker, der oprindeligt næredes, navnlig med Hensyn til Arbejdsfriheden, og som sikkert endnu næres i vide Kredse. En eventuel Forandring af Loven bør derfor efter Mindretallets Formening gaa i Retning af disse Ønskers Opfyldelse, og da navnlig tage Sigte paa at udvide Søndagsfriheden til det store Antal Arbejdere, som er blevet udelukket ved de Forandringer, de tidligere forelagte Lovforslag ere undergaaede, men da der ikke har kunnet vindes Stemning herfor i Udvalget, undlader jeg at stille Forslag i saa Henseende.

Det foreliggende Lovforslag, der gaar ud paa yderligere at indskrænke Søndagsfriheden, kan jeg ikke give min Tilslutning, end ikke i den modificerede Form, den paagældende Bestemmelse vil faa ved Ændringsforslaget under Nr. 1, idet jeg ikke kan anerkende, at Thyendet under de nuværende Forhold savner tilstrækkelig Vejlighed til at gøre sine Indtægter. En Bestemmelse som den foreslaaede vil derhos indskrænke Søndagsfriheden for en stor Mængde af de ved Handel beskæftigede Personer, som er aldeles uberørt af Tjenestethyendets Indtægter. Jeg tilraader derfor at stemme imod saavel Ændrings- som Hovedforslaget.

Jeg har heller ikke kunnet slutte mig til Ændringsforslagene under Nr. 2 og 3, dels fordi mange vanskeligt ville kunne faa Vejlighed til at gøre deres Indtægter Jule- og Nytaarsaften inden Kl. 7, og dels fordi det formentlig strider mod ikke faa handlendes